

Ivan Babić

Iz zbirke *Koncepcija vrta*, Zagreb, 2014.

* * *

Ostavljam trag – osluškivao je jeku u sebi. Trag na papiru, trag na platnu, trag na zidu, na koži, na kori stabala, na nebu, trag u nekome. Kamo god bi pogledao vidio bi tragove. Osjećao ih je kao ožiljke u prostoru. Prepoznavao ih je i kao znakove, poruke, namjere, potrebe, smisao. Kakvih, čijih tragova ima u njemu? Želi li u sebi tuđe tragove? Je li on trag nekome? Voli li svoje tragove? Ostavlja li tragove ili ih zapravo skriva?

***

Vjetar mu iznenada otvori vrata tišine. On znatiželjno prijeđe preko praga, udahne duboko i osjeti blagu mučninu. Ništa nije upućivalo na težinu. Trebalo je to biti tek malo iskustvo sluha. Mučnina ne popušta. Tišina bi se povukla i zaspala, ali vjetar je neuračunljiv i prevrtljiv, poigrava se i prerušava u šuštave slučajnosti.

On brzo uzima olovku i zvučnim koncentričnim krugovima bjelinu papira pretvara u gust olovni vrtlog smisla.

***

Jednostavan potez kistom posvećen ljubavi. Znao je da se samoća ponekad voli dodvoravati jednostavnosti. Znao je da ne može sa sobom izaći na kraj bez iskustva i zadovoljstva neposjedovanja u kojemu se najčešće krije mudrost svakog postojanja i umijeća. Znao je da ga povjerenje radosno vodi i istodobno tjera ispred sebe kao dijete vesela psića, da to mora biti jednostavno tako i nikako drugačije.

* * *

Ima kuću kao i H. Bosco. Kuća ima vrt. Vrt je zakopao tjeskobu. Tjeskobi je izraslo tijelo. Tijelom je potekla boja. Boju je skorilo stablo. Stablom je puzao puž.

U puževoj kući tuklo je radosno srce vrta.

***

Cijelo proljeće je gledao kako suze stabla trešanja. Puževi su putovali korom i nježno presijecali mravlje staze. Nježnost. Suze. Jednom je to bilo tako važno.

Zbog nečega mu je to jednom uistinu bilo važno.

***

U vrtu su i krošnje bile donekle zaštićene od snažnih vjetrova. Gledao je kako ih pipci ledenog sjeverca svojim vršcima bucaju i povijaju kao travke. Gledao je te raščupane kistove ka nebu

okrenute i vidio strast nicanja, slobodu izrastanja, osvajanja prostora, mogućnosti širenja. Nigdje suvišnog susprezanja, samokontrole, nepotrebne uviđavnosti. U ruci je držao ovlaženi kist, čekao i molio se za onaj prvi, jednostavni, slobodni, samopodrazumijevajući potez.

Iz zbirke *Pogledi*, Zagreb, 2016.

***

Premda se činilo da je sve kao i prije, slutio je da svjetlost nešto u sebi skriva. Još donedavno trajalo je suglasje. Uvažavanje je bilo obostrano, kao i želja za uživljavanjem i osvajanjem. Pogledi su živjeli i umirali u sveprozirnosti i povjerenju. Ne mareći za početak ni za kraj. Bezbrizna mimikrija misli i snova. Skrivanje i otkrivanje u dometima vlastitih sjena. A sada, premda se činilo da je sve kao i prije, jasno je slutio – nešto nepoznato u svjetlosti se skriva. I potajice proniče u nevidljivo.

***

Pažnja kao da mu je zamirala već na trepavicama. Sve do popodneva jutarnja svjetlost mu je dozrijevala i bistrila se u zjenicama. Gledajući u noćno nebo činilo se da vidi uvijek isto zvijezde. Trebao je novi pogled. Pogled što se može zagledati i u nulti trenutak preobrazbe, u zagonetku što ne traje duže od treptaja. Trebao je novi pogled, svjetlost što poput dlana blago i odlučno rastvara sva vremenita vrata u njemu.

* * *

Premda je stajao na vrhu uzvisine otvorene na sve četiri strane svijeta, okolne planine su mu odjednom stale ograničavati pogled. I tlo pod nogama mu je nekako počelo smetati. Njegova krutost i zagasitost. Čak i zemlja, kamenje i trava, što ih je inače tako volio dodirivati i mirisati, nisu mu donosili mir. Osjećao se sputanim u prostoru što ga je okruživao i nije više podnosio svu tu njegovu neprozirnost. Želio je pogled što može proniknuti kroz svaku tvar, svaku sjenu ili boju. Žudio je gledati očima u kojima će se zrcaliti samo svjetlost i beskraj.

***

Mnogo toga mu je mijenjalo pogled. Izranjanje sunca iza oblaka. Dodiri. Poljupci. Blizina daha. Neizvjesnost. Jesen. Ponajviše jesen. Jesen blizine i opraštanja. Tišina u vrtu, neobrane biljke, suho lišće, mrka zemlja i jedan san. San kojega je sanjao o tom istom vrtu, o vrtu u jesen kojega zbog nečega ne može više vidjeti, kojega tko zna zašto sada može samo sanjati.

***

Ovo ti ostavljam – rekao je. Evo stolica. Orah. Ovo je pravo mjesto. Istok, jug, zapad. Gledaj lišće, prati cvjetove. Sjedio dugo ili kratko ništa nećeš propustiti. Sve se okreće s tobom ako uzvjeruješ. Onaj što te voli nije vrijeme. I samo upamti: ne zaboravi zalijevati. Pogled živi od najfinije očne

vlage.

***

Prašni prozorčić radionice okrenut ka jugu. Trošna paučina u uglovima odavno je bez svojega tvorca. Sada zirkajuća sunčeva zjenica na njoj pažljivo kroji zrakaste preinake. Krupna muha šara kosim rujanskim svjetlom, uzaludno pokušavajući pokrenuti dršku čekića iz vječno zaustavljena pokreta i razbiti gluhu neumoljivu tišinu.

Iz zbirke *Šuma*, Split, 2023.

Ošumljavanje

Odlučio sam ošumljavati svoje riječi. Rasuo sam slova po poljani prije šume da popasu svježe tratinčice i mladu djetelinu. Zašao sam u svoju šumu i onda između stabala zasijao sjeme riječi kao mrvica kruha, da se uhvati uz njihov korijen i proklija kao mladica ili samostalno nikne kao dijete biljka, što najprije šumi pa muca i začinja slova, pa zausti izricati želje i potrebe, pa se razgrana kao zrela lepeza smislova u cvijetu. Tako možda u svojoj šumi ne zalutam, predaleko ne odlutam. Možda u šipražju i gustišu, na stazama i proplancima začujem šum za svoje uši, prepoznam potreban smisao što na mene čeka, uberem njegov svježiji vršak, zataknem za uho i mirno se vratim na poljanu, na kojoj su do tada već izrasli stihovi zbiljke, za presaditi ih na svoj balkon što na šumu gleda.

Drvotok

Kasnojesenja krošnja ogoljela grane. Pustila korijenje u nebo. Izokrenula perspektivu. Snježni cvjetovi procvale. Aura bjeline. Bijele pčele se uzvrtjele. Bijeli nektar sišu. Gdje je lišće? Koju dimenziju sada podržava, koju hrani? Dobro gledaj – začujem glas! Gledaj grane svojega krvotoka. To su ove moje ogoljele. Jedan čovjek, jedna krošnja. Ja sam drvo života. Božji drvotok. Ti si život. Ove grane su i crte mojega i tvojega dlana. Nama svojstvene. Jedinstvene. Tebe mijesim njima, sebe oblikujem. Tebe čuvam u sebi. Ti si pogled što me oprašuje. Ja sam pogled tvoje prolaznosti. Moji godišnji ciklusi u tvojim su žilama. U njima je naša plima i oseka. U njima su moje misli i tvoj nemir. Tvoja koža. Moja kora. Urasla smo bića. Gle. Evo sjeverca. Zagrlj me. Ježim se tvojim dlačicama. Pulsari smo zemlje. Moja vrtnja je usporena. Uskladi svoj puls. Usporimo se. Odrvenimo. Prezimimo.

Krošnja

Već neko vrijeme živim pod krošnjom. Ona mi daje širinu. Umiruje me. Uvjerava da sam siguran. Hoće mi biti potkrovljem djetinjstva. Trusi na mene nebesku crvotočinu. Ona je on. Ona je oblak. Oblak od žuta i zelena lišća. Treperi kao zaljubljeni želudac. Ona je ono. Pretvori se u krilo što cvrkuće i grakće. Sjednem i kažem – nosi me, leti me. Ugnijezdi me. Ona je ja. Lula od vrijeska u zubima. Kažem – evo me doma. Ljuljaj me. Pućkaj me. Otpuhuj me. Pjevaj me. Ona je ti. Malo mjesto na toploj zemlji. Otok što čeka da ga more ziba i ziba i konačno sa mnom proguta.

Doba prvih oblaka

Vrijeme je za čaj s vrapcima, za mir u bućinoj utrobi među košticama, za radost bačena oblutka, za jednostavnost šumskog puteljka, za pogled iz najdubljeg sna, za svjetlost bez oblića. Ustvari,

ne znam kako bih to rekao, jer niti vrijeme, niti riječi nisu ono što su bili u doba mojih prvih oblaka.

Iz rukopisa *Chet Baker na plaži*

Melankolični psić

Chete, melankolični dečko. Trubiš iz duplji. Iz suhe hrastove kore. Ja šetam drvorede. Kao psića. Trubim kisik. Izgaram sumrak. Rijedak sam. Zaostao oblak nakon utihe. Polako se zgušnjavam. Grančice na obzoru stanjuju se kao alveole. Napušta ih svjetlost. Prelijeću ih vrane i spuštaju padobrane samoće. Livada je sklopila cvjetove. Suncokret je izdahnuo sunce. Trubi povećerje kao brod s daleke pučine. Chete, melankolični dečko, samo ti sjedi. Raskomodi se. Noga preko noge. Ovo je tvoja klupica. Ja moram dalje. Šetati melankoličnog psića. Trubiti mu nešto svoje kao tvoje. To je to. Pobratimstvo truba u šumskom svemiru.

Knjiga

Htio sam otvoriti knjigu o šumi. Mislio sam bit će to knjiga o bezbrižnosti. O ljepoti bez prijetvornosti. Očekivao sam, zapahnut će me svježina ozona. Uvući će me tajnovitost zbližavanja. Zabljesnuti odraz upijenih zvijezda. Htio sam otvoriti knjigu o šumi. Htio sam upoznati pradomovinu plemenitosti. Kolijevku kolja iz očeva vrta. Dom piljevine što ju je natapao njegov pot. Htio sam hodočastiti čvorovima živoga drveta. Nepodložna ikakvoj obradi. Drveta što slobodno širi grane za sve mučeničke ruke. Htio sam otvoriti knjigu o snazi i nježnosti. O očima kroz lišće zagledanim u daljinu noćnoga neba. U svoje trajanje. U naš početak. Knjigu o šumovima postojanja. Tragovima nestajanja. Otvorio sam. Činilo se da je sve na svojem mjestu. Prazni bijeli listovi nestrpljivo su čekali.

Teorija relativnosti

Nebo je ogledalo. Izokrenuti upitnik. Ja sam točka ispod njega. Kaplja zrake. Ogledam se. Pitam se. Zapravo sam riblje oko. Zjenica na dnu mora. Uokolo mene i u meni sićušna bića. Ogledaju se. Pitaju se. Nestrpljiva su i znatiželjna. Trzaju se. Pliva im se. Idemo vidjeti nebo – nagovaraju. Idemo u visine. U drugačije modrine. U nebogled. Malo strpljenja – smirujem ih. Ogledajte se najprije međusobno. Jedni druge upitajte neke stvari. Zatvorite krug znatiželje. Nije sasvim jasno ni jesmo li gore ili dolje, jesmo li pred ogledalom ili u ogledalu. Na koncu, more vremena u koje smo uronjeni moglo bi se zagrcnuti nebom i progutati nas i sve planktone što gravitiraju vječnoj zagledanosti u ništa.

Iz rukopisa *Pjesmište*

falš pjesma

odmah sam vidio
da s ovom pjesmom
nešto nije u redu
od početka je
sumnjičava i nesigurna
spram sveg upitna
koraka žurna
versa presitna
možda bi joj bilo bolje
da nije ni započela
dok se još ima volje
da samu sebe
da mene tebe
na krivi trag ne odvede
da ne daje lažnu nadu
da ne očijuka
da nekog ne zavede
da ne kuka
ili mrmlja
sebi u bradu
pa dok još ima vremena
dok još nije otišla predaleko
dok još nije prevršila mjeru
dok nije počela uljepšavati
dok nije počela docirati
i savjete davati
ili narodski
dok je još za vruće rane
da odustane
da polako stane
da se nekako izvuče
da pažljivo unatrag krene
brišući sve tragove
iza sebe i iza mene
pa iza svega što je bilo
što jest i što je možda

moglo biti
lijepo stavi točku
nakon koje se
neka sasvim nova pjesma
može zbiti